

Hátlapmondat 2.

1 Pontosabban két mondat, de lehetne egy is.

2 A következő kiadványról van tehát szó: Philip K. Dick, *Álmodnak-e az androidok elektronikus báránnyokkal?*, ford. Pék Zoltán, Agave Könyvek, Budapest, 2005.

3 H. NAGY Péter, *Descartes és az evolúció = Dick, I. m.*, 205.

Vannak olyan művek, melyek nem (vagy kevésbé) szorulnak rá, hogy újra és újra reklámozzák őket. Feltétlenül ilyennek számít Philip K. Dick *Álmodnak-e az androidok elektronikus báránnyokkal?* című „klaszszikus” alkotása. A könyv – legutóbbi magyar nyelvű kiadásának – hátlapmondata¹ így szól:

„Philip K. Dick legnépszerűbb műve egy kötetben három vezető irodalomtörténész esszéjével. Bényei Tamás, H. Nagy Péter és Tillmann J. A. a regényt és a belőle készült kultuszfilmet elemzi.”²

Ez a rövid blurb a regény dicsérete helyett azonban egy lényeges szempontra irányítja a figyelmet: a Dick-szöveg értelmezési tartományára utal. A három kísérőszöveg három lényeges mozzanattól kiindulva elemzi a regényt (és a *Blade Runnert*). Bényei Tamás *Az utolsó krimi* című remek tanulmánya az *Oidipusz király* felől nyit horizontot a műre, s meggyőzően helyezi azt el a – módosított – krimi műfaj hagyományában. H. Nagy Péter *Descartes és az evolúció* című dolgozata a regény darwinista (és memetikai) olvasatát nyújtja. Tillmann J. A. *Orcus neontüzeben* című esszéje a film interkulturális dimenzióit közelíti meg, rendkívül kifinomult módon.

Mindez jó példa arra, hogy a peremműfajokkal szemben hangoztatott egyik vád – miszerint az ide sorolható művek nem rendelkeznek az értelmüket továbbörökítő és megújító interpretációkkal – idejétmúlt. (H. Nagy szerint „Dick alkotása olyan műként lesz olvasható, melynek jövőképénél és az emberi tényezőhöz való viszonyánál érdemes lesz újra és újra elidőznünk.”³) A hátlapmondat tehát úgy is olvasható, hogy az adott Dick-regény áttörte (vagy lerombolta) az elitkultúra és a tömegkultúra közti határt, irodalomtörténeti értékelése ezért különösen fontos. Így egybefogva a három esszével, az olvasó azonnal szembesülhet a regény komplexitásával. Mely összetettség újabb érv a science fiction produktivitása mellett.

